

af – at en retouchering *har* fundet sted. Vi er nu så heldige at have en »lærebog« derom, nemlig en lang række mærkebilleder på henholdsvis Ferslew I¹ og Ferslew I². Ved at drage sammenligninger her kan vi studere »årsag og virkning«.

Jeg kunne tænke mig, at enkelte filatelister fortsat vil mene, at retoucheringen af mærkebilledenheder kan have, eller har fundet sted *under* en trykplades brug i en frimærke-fabrikation. Til dem vil jeg gerne sige, at jeg selvfølgelig i mine undersøgelser og sammenligninger har været, og fortsat er, vågen overfor problemet. Jeg har blot endnu ikke set noget utvetydigt bevis derpå.

Ovenstående indvendinger af J. Schmidt-Andersen er alle logiske og som sådanne teoretisk uan- gribelige, men når der dukker »noget« op, som ikke helt kan forliges med de logiske slutninger, må man spørge sig selv, om ikke præmisserne er forkerte.

B. Schäffer viste således i N.F.T. nr. 2, 1965, at der er retoucheret i 4 øre 1875; logisk set skulle det være ganske overflødigt, eftersom man havde reserveklicheer til rådighed; logikken må her vige for faktum.

Mit viste mærkebillede af 4 sk. 1858 omtaler S.-A. slet ikke; er det fordi, det anses for helt tåbeligt eller et bevis, der kan forstyrre det vedtagne.

Angående 4 sk. 1854 hvor »beviset er et lille hak i undersiden af n-ø, hvilket ikke beviser noget vedrørende retouchering«, kan være sandt nok,

men gør man sig den ulejlighed, at kigge lidt nærmere, vil man se, at ø-benet på ø-rammens øverste hermesstav er forlænget op i hjørnefeltet, og at der som fortsættelse går et hak op i posthornet; endvidere er ø-armen på samme hermesstav betydeligt mere krummet end på fig. 2 (jeg bemærkede i artiklen, at der også var pillet ved posthornet).

Jeg giver S.-A. ret i, at trykkeriet næppe har bemærket mindre fejl i klicheerne, netop derfor er de ikke gjort noget ved, men garanti for at alle uheld kun medfører små fejl, havde man heller ikke dengang, og det kunne derfor tænkes, at her omtalte hjørne var blevet så meget molestreret, at man simpelthen var nødt til at lade det reparere, og samme ræsonnement kunne, uden at det var en søgt tankegang, anlægges vedrørende min fig. 1; den er en randkliché og som sådan lidt mere udsat for stød.

Hvis triaden: 5-kantet hjørne + ændrede hermesstav + hak i posthornet skal henføres under tilfældige beskadigelser, så kan det »forlængede« ben på FIRE R.B.S. plade II, nr. 32, der af S.-A. anføres værende en retouche ikke med større ret opretholdes som sådan – mange andre heller ikke.

For at det hele ikke skal synes kværuleanteri fra min side, vil jeg tilføje, at det er S.-A.'s iagttagelser og publiceringer, jeg kan takke for mange interessante stunder med de kvadratiske frm. men derfra og til at acceptere uden at studse nu og da er umuligt, og samme gælder selvfølgelig også mine produkter.

Venlig hilsen

A. Sommer Nielsen

---

10 øre små hjørnetal

Jan Dekker, Holland, har som supplerende oplysning til min artikel om 10 øre små hjørnetal i forrige nummer af N.F.T. sendt redaktionen 2 dobbelte brevkort, det ene det i 1875 udsendte 6 øres brune brevkort, det andet det i 1882 udsendte 10 øres brevkort med små hjørnetal.

Jan Dekker har påvist, at 6 øre brevkortklicheen (såvel hovedkort som svarkort) er identisk med 10 øre brevkortklicheen.

Heraf følger, at frimærkeklicheen ikke har været en fast bestanddel af den øvrige brevkortkliché, men har kunnet udskiftes. For så vidt angår brevkortene med 10 øre små hjørnetal, er indtil nu kun én udskiftning af frimærkeklicheen konstateret – »fejlftrykket« 10 øre små hjørnetal i en setting bestående af store hjørnetal.

Stig Andersen.

Auktionspriser

Ved KPK's storauktioner i foråret opnåedes bl. a. følgende priser: 4 RBS Thiele III gråbrun 54,-, do pladet 125,-, okker pladet 185,-, kastaniebrun 180,-, 2 RBS nr. 2a 820,-, nr. 2b 760,- og 785,- – do brev 820,-.

4 sk. nr. 4 m. norsk stregstpl. 52,-, do retouch. 155,-, nr. 7 m. RAML-stpl. 92,- og 87,-. 8 øre Feltpost nr. 214 46,-, 5 øre u. knop 190,-, 100 øre tyk rm. 125,-. 10 øre anilin 35a* m. åbent 0 170,-, 5 øre nr. 54* uskrav. t.v. f. monogr. i par 105,-. 35/20* par m. pfejl 63,-, do 9 blok m. pfejl og omv. rm. 165,-. 80/12* par m. omv. rm. 260,-. 20 + 10 ø 121* spids fodstr. 205,-, 7/20* dobb. overtr. 415,- og 560,-, 16 sk. tj.* 200,- do tk. 320,-.

DVI 8/10 c* omv. rm. 370,-, 3 c nr. 6 B* ret rm. 260,-, Island 4 sk. nr. 2 B* 630,-, 3 sk. nr. 5* 97,-, 5 a nr. 6 120,-.